

ДУ «НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ ХІРУРГІЇ
ІМЕНІ М. М. АМОСОВА НАМН УКРАЇНИ»
НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИЙ ВІДДІЛ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ ХІРУРГІЇ
ІМЕНІ М.М.АМОСОВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ДУ «НІССХ імені
М.М. Амосова НАМН України»

В. В. Лазоришинець

«17» березня 2023 р.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІ ПРОГРАМИ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ДЛЯ ФАХІВЦІВ
З ФАХОВОЮ ПЕРЕДВИЩОЮ, ПОЧАТКОВИМ РІВНЕМ (КОРОТКИЙ ЦИКЛ)
ТА ПЕРШИМ (БАКАЛАВРСЬКИМ)
РІВНЕМ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ТА
МАГІСТРІВ З МЕДСЕСТРИНСТВА**

Галузь знань: 22 Охорона здоров'я

Спеціальність: 223 Медсестринство

Розглянуто та схвалено
Вченою радою
протокол № 4 від 17 березня 2023 р.

Освітньо-професійну програму введено в
дію з _____ 2023 р.

Київ – 2023

ДУ «НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ ХІРУРГІЇ
ІМЕНІ М. М. АМОСОВА НАМН УКРАЇНИ»
НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИЙ ВІДДІЛ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ ХІРУРГІЇ
ІМЕНІ М.М.АМОСОВА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ДУ «НІССХ імені
М.М. Амосова НАМН України»

В. В. Лазоришинець

«17» березня 2023 р.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ДЛЯ ФАХІВЦІВ
З ФАХОВОЮ ПЕРЕДВИЩОЮ, ПОЧАТКОВИМ РІВНЕМ (КОРОТКИЙ ЦИКЛ)
ТА ПЕРШИМ (БАКАЛАВРСЬКИМ)
РІВНЕМ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ТА
МАГІСТРІВ З МЕДСЕСТРИНСТВА
З ЦИКЛУ «ХІРУРГІЯ»**

Галузь знань: 22 Охорона здоров'я

Спеціальність: 223 Медсестринство

Розглянуто та схвалено
Вченою радою
протокол № 4 від 17 березня 2023 р.

Освітньо-професійну програму введено в
дію з _____ 2023 р.

Київ – 2023

Розробники:

Сіромаха Сергій Олегович, головний лікар, кандидат медичних наук, доцент.

Руденко Сергій Анатолійович, завідувач відділу хірургічного лікування ішемічної хвороби серця, доктор медичних наук, старший науковий співробітник.

Труба Ярослав Петрович, завідувач відділу хірургічного лікування вроджених вад серця у новонароджених та дітей молодшого віку, доктор медичних наук.

Колтунова Ганна Борисівна, завідувачка відділення анестезіології, канд. мед. наук, старший науковий співробітник.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма циклу спеціалізації «Хірургія» за спеціальністю (кваліфікацією) «Сестра медична операційна \ брат медичний операційний» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Стандарту вищої освіти за спеціальністю 223 «Медсестринство» для другого рівня вищої освіти (Наказ МОН України від 10.11.2022 р. № 2016. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10 січня 2023 р. за N 39/39095 Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства та відповідно до частини третьої статті 18 Закону України "Про освіту", частини першої статті 14, частин третьої, четвертої статті 30 Закону України "Про фахову передвищу освіту", пунктів 8, 9 частини другої статті 32 Закону України "Про вищу освіту", абзацу другого пункту 5 Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України 14 липня 2021 року №725, підпунктів 2 та 6 пункту 4, пункту 8 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року №267 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 року №90), та з метою подальшого вдосконалення і впорядкування системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства.

Освітньо-професійна програма є нормативним документом ДУ «Національний інститут серцево-судинної хірургії ім. М.М. Амосова НАМН України» (далі – Інститут), у якому визначено передумови доступу до навчання за цією освітньою програмою, нормативний термін та зміст навчання, перелік навчальних дисциплін та логічна послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, нормативні форми державної атестації, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, сформульований у термінах результатів навчання, вимоги до контролю якості та професійної підготовки «Сестри медичної операційної \ брата медичного операційного» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 223 «Медсестринство».

Термін перегляду освітньо-професійної програми 1 раз на 1 рік.

Оновлення, перегляд, зміни та доповнення освітньо-професійної програми циклу спеціалізації «Хірургія» за спеціальністю (кваліфікацією) «Сестра медична операційна \ брат медичний операційний» 223 «Медсестринство» галузі знань 22 «Охорона здоров'я»:

Навчальний рік	Рішення Вченої ради (дата, протокол №)
2023-2024	

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Праця в операційній – це важкий, виснажливий, емоційно напружений комплекс заходів, спрямований для відновлення здоров'я, або врятування життя людини. В цьому процесі велику і відповідальну роль належить операційні медсестрі. Від рівня її знань, професійної підготовки в багатьох випадках залежить успіх операції, а іноді і життя людини. Операційна сестра медична / операційний брат медичний повинні усвідомити свою відповідальність перед приготуванням до операції, а також в її час проведення, тому вимоги до професійної підготовки постійно зростають. Операційна сестра медична / операційний брат медичний повинні пам'ятати, що хірургія, як наука, постійно розвивається, змінюються тактичні і операційні підходи. В останні роки в хірургічну практику увійшли нові технології, які ставлять підвищені вимоги до операційних медсестер/медбратів щодо рівня їх знань, вмінь та практичних навичок.

Термін навчання на циклі спеціалізації – 3 місяці (420 годин).

Метою циклу спеціалізації операційних сестер медичних / операційних братів медичних та операційних сестер медичних старших / операційних братів медичних старших є навчання та засвоєння навичок організації роботи операційного блоку в підготовці та участі в операціях, удосконалення їх майстерності, одержання інформації про новітні досягнення в хірургії, участі в операціях, а також в постійному прагненні в самоосвіті.

Основними формами навчання є лекції, практичні заняття під керівництвом викладача та семінарські заняття, які охоплюють всі основні розділи хірургії. На теоретичних заняттях слухачі одержують інформацію про хірургічні захворювання та сучасні досягнення в хірургії, новітні підходи щодо діагностики, показань до операцій та їх методи. Особлива увага звертається на моральні, правові, юридичні, етичні і деонтологічні аспекти в діяльності операційної медсестри / медбрата. Окремо звертається увага на вмінні медсестри / медбрата надати медичну допомогу при невідкладних станах. Дуже важливо знати медичну психологію з основами біоетики, інфекційну безпеку, інфекційний контроль та інфекційна безпека, основи медичної інформатики.

Практичні заняття проводяться за груповим принципом на базах обласних і міських хірургічних відділів лікарень. Основною метою практичних занять є ознайомлення та оволодіння організацією роботи, сучасними хірургічними інструментами, методами лікування хворих, пов'язаних як з захворюваннями так і травмами, та засвоїти методики при виконанні операційних втручань. Операційна сестра медична / операційний брат медичний повинні вміти приготувати операційну до операції, необхідний інструментарій, та допоміжні засоби до операції. Знати топографічну анатомію ділянки хірургічного втручання та етапи операції. Крім того, навчитися активній і кваліфікованій участі при виконанні ургентних та планових операцій, залучати операційних сестер медичних / операційних братів медичних до участі в підготовці та обговоренні хворого до операції. Звертається особлива увага операційних медсестри / медбрата на ретельне дотримання в операційному блоці чи перев'язувальних, правил асептики і антисептики.

На семінарських заняттях виносяться актуальні питання хірургічної інфекції,

трансфізіології. Форма їх проведення може бути у вигляді доповідей – рефератів, дискусій.

Контроль засвоєного матеріалу здійснюється на практичних заняттях шляхом опитуванням, вирішення ситуаційних та тестових завдань.

У програму інтегровані години суміжних дисциплін з невідкладної медичної допомоги, природного планування сім'ї, інфекційної безпеки, інфекційного контролю, медичної психології з основами біоетики, основ медичної інформатики.

Після закінчення навчання слухачі складають екзамен з використанням тестових завдань.

Метою циклу спеціалізації “Операційних сестер медичних / операційних братів медичних” є:

- навчання та засвоєння навичок в організації підготовки та участі в операціях;
- ознайомлення з новими технологіями операційних втручань у хворих з хірургічною патологією та травматичними ураженнями;
- загострити увагу на їх відповідальність за технічне та інструментальне забезпечення операції.

Основними завданнями циклу спеціалізації “Операційних сестер медичних / операційних братів медичних” є:

- навчитися організаційним, технічним та методичним підходам в час виконання операційного втручання на різних ділянках людського організму;
- засвоїти назви, об'єми, види традиційних та сучасних операційних втручань;
- приготувати інструментальне, технічне і медикаментозне забезпечення;
- дотримання санітарно-гігієнічного режиму, правил асептики і антисептики та поведінки в операційному блоці.

Згідно кваліфікаційних характеристик професій слухачі **повинні вміти:**

- організувати і підготувати операційні приміщення для проведення операційного втручання;
- зробити необхідний підбір інструментів, лікарських та технічних засобів;
- забезпечити відповідне освітлення операційної ділянки;
- приготувати засоби для надання відповідного положення хворого на операційному столі та їх фіксації;
- приготувати операційне поле.

Після вивчення курсу слухачі **повинні знати:**

- права, обов'язки та відповідальність медсестер / медбратів;
- назву операції та її об'єм, термін виконання;
- як приготувати хворого до операції;
- інструментальне і технічне їх забезпечення;
- топографічну анатомію операційної ділянки;
- етапи операції;
- можливі ускладнення в час операції та їх профілактику.

1.

Профіль освітньо-професійної програми

1.1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Державна установа «Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М. М. Амосова Національної академії медичних наук України»
Повна назва структурного підрозділу	Операційне відділення ДУ «НІССХ ім. М.М. Амосова НАМН України»
Спеціальність (кваліфікація)	Сестра медична операційна / брат медичний операційний та сестра медична операційна старша / брат медичний операційний старший
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації для фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної освіти та магістрів з медсестринства з циклу «Хірургія»
Контингент слухачів	Фахівці з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістри з медсестринства
Складник освіти	Післядипломна освіта
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Термін дії освітньої програми 5 років
Інтернет - адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://amosovinstitute.org.ua/
1.2 Мета програми циклу спеціалізації	
Програма циклу спеціалізації відповідає місії, візії та ключовим цінностям Інституту і спрямована на підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних, компетентних фахівців у галузі 22 «Охорони здоров'я» за спеціальністю 223 «Медсестринство», що володіють знаннями з теорії та практики розвитку медсестринства, здатних вирішувати практичні проблеми і задачі професійної діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, медичних та клінічних наук; формування високоосвіченого національно свідомого громадянина з особистісними рисами характеру, світоглядом і способом мислення.	
1.3 Характеристика програми циклу спеціалізації	
	Галузь знань: 22 Охорона здоров'я Спеціальність: 223 Медсестринство

<p>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)</p>	<p>Об’єкт вивчення та діяльності: оцінка стану пацієнтів; визначення потреб пацієнтів; здійснення загального та спеціального догляду й супроводу пацієнтів; надання долікарської допомоги при гострих захворюваннях і нещасних випадках; оволодіння методами обстеження та основними лікувально-діагностичними маніпуляціями; участь у профілактиці захворювань, лікувально-діагностичному процесі та освіті пацієнтів з дотриманням етико-деонтологічних принципів.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних до виконання всіх видів діяльності та втручань, передбачених кваліфікаційними характеристиками фахівців галузі знань «Охорона здоров’я», спеціальності «Медсестринство».</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: знання з питань охорони здоров’я населення, профілактики, діагностики та лікування захворювань, опіки та супроводу пацієнтів на індивідуальному, родинному та популяційному рівнях для здійснення професійної діяльності фахівців спеціальності «Медсестринство».</p> <p>Методи, методика та технології: анамнестичні, клінічні, лабораторні, інструментальні методи провадження діагностичного процесу, визначення провідних симптомів та синдромів, організація догляду за пацієнтами; технології діагностики, лікування та профілактики.</p> <p>Інструменти та обладнання: маніпуляційна техніка; діагностичні, лікувальні та інші пристрої, предмети та прилади для проведення фахової діяльності.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма відповідає Міжнародним стандартам кваліфікації освіти (МСКО) прикладної орієнтації</p>
<p>Основний фокус освітньо-професійної програми</p>	<p>Спеціальна освіта в галузі знань 22 Охорона здоров’я спеціальності 223 Медсестринство.</p> <p>Ключові слова: медсестринство, організація та управління роботою структурних медсестринських підрозділів, медсестринське втручання, компетентності (інтегральні, загальні, фахові), програмні результати навчання, спеціальність, кваліфікація</p>

<p>Особливості освітньо-професійної програми</p>	<p>ОПП передбачає надання освітніх послуг на базі фахової передвищої, початкового рівня (короткого циклу) та першого (бакалаврського) рівня вищої медичної освіти та магістрів з медсестринства. Реалізується при поєднанні теоретичної та практичної підготовки, відпрацюванні практичних навичок під час практичних занять, навчальної практики під керівництвом куратора у закладах охорони здоров'я, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, які провадять господарську діяльність із надання медичних послуг; формування індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок сертифікатних програм, баз проходження практик.</p>
<p>1.4 Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	
<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Види економічної діяльності за ДК 009: 2010: 86.1 Діяльність лікарняних закладів 86.21 Загальна медична практика 86.22 Спеціалізована медична практика 86.9 Інша діяльність у сфері охорони здоров'я Фахівець здатний виконувати зазначену в ДК003:2010 професійну роботу відповідно до Класифікатора професій ✓ 1229.5 Керівники підрозділів в охороні здоров'я: старша сестра медична / старший брат медичний операційного відділення, хірургічного відділення ✓ 3231 Сестри медичні / брати медичні, що асистують професіоналам: - Сестра медична операційна/ брат медичний операційний</p>
<p>Подальше навчання</p>	<p>Продовження навчання на як в Україні, так і за її межами та набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти та освіти дорослих</p>
<p>1.5. Викладання та оцінювання</p>	
<p>Викладання та навчання</p>	<p>Самонавчання, проблемно-орієнтоване, професійно-орієнтоване навчання. Навчання відбувається через комунікативний, інтегрований підходи до навчання; самонавчання, відпрацювання практичних навичок, шляхом використання методів організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності, методів контролю (самоконтролю, взаємоконтролю) тощо. Основні види занять: лекції, практичні заняття, семінари, самостійна робота з можливістю консультацій викладачем, навчання через практику, переддипломна практика, участь у круглих столах та тренінгах тощо.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>- Формативне – письмові/усні коментарі та настанови викладачів у процесі навчання, формування навичок</p>

самооцінювання, залучення здобувачів до оцінювання роботи один одного.

- Сумативне – заліки, диференційовані заліки, письмові іспити з навчальних дисциплін, оцінювання поточної роботи протягом вивчення окремих освітніх компонентів, тестування, захист звітів з практики.
- Ведення щоденника практичних знань – як форма обліку засвоєних компетенцій та вмінь необхідних для здобуття спеціальності (в електронній формі).
- MiniCEX (Mini-Clinical Evaluation Exercise) – малі вправи з клінічної оцінки.
- CbD (Case-Based Discussion) – обговорення клінічних випадків.
- ACAT (Acute Care Assessment Tool) – оцінювання невідкладної допомоги.
- HAT (Handover Assessment Tool) – оцінювання передачі повноважень.
- LEADER (Leader case-based discussion) – обговорення клінічних випадків з урахуванням питання субординації, роботи лідера.
- DOC (Discussion Of Documentation) - обговорення документації.
- ePaed MSF (Multisource Feedback) – зворотній зв'язок від декількох джерел

1.6.Програмні компетентності здобувачів освітнього рівня бакалавра	
Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності;здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3 Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.</p> <p>ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 5 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 7 Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 8 Здатність до міжособистісної взаємодії.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності	<p>СК 1 Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.</p> <p>СК 2. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.</p> <p>СК 3. Здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.</p> <p>СК 4. Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.</p> <p>СК 5. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності.</p> <p>СК 6. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до</p>

законодавства.

СК 7. Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.

СК 8. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні оперативних втручань та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.

СК 9. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі оперативного втручання.

СК 10. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

СК 11. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).

СК 12. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.

СК 13. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології, принципів субординації.

СК 14. Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунопрофілактику, включаючи її популяризацію.

<p>Додаткові спеціальні компетентності освітньо-професійної програми</p>	<p>ДСК 1. Готувати операційну і всіх членів операційної бригади до проведення операції.</p> <p>ДСК 2. Надавати допомогу членам операційної бригади під час проведення операції, забезпечувати їх необхідними інструментами, матеріалами, апаратурою.</p> <p>ДСК 3. Слідкувати під час операції за своєчасним поверненням інструментів і перев'язувального матеріалу.</p> <p>ДСК 4. Слідкувати за дотриманням правил асептики і антисептики всього персоналу, який знаходиться в операційній.</p> <p>ДСК 5. Після закінчення операції збирати інструменти, перераховувати їх і проводити відповідну обробку.</p> <p>ДСК 6. Готувати білизну, перев'язувальний і шовний матеріал, одяг, маски, інструменти і апарати до стерилізації; контролювати якість стерилізації.</p> <p>ДСК 7. Слідкувати за своєчасним направленням на гістологічне і бактеріологічне дослідження матеріалу, взятого у хворого під час операції.</p> <p>ДСК 8. Вести необхідну обліково-звітну документацію.</p> <p>ДСК 9. Приймати і здавати чергування в операційному блоці, перевіряти наявність стерильної білизни, матеріалів, розчинів, інструментарію та іншого, що необхідно для виконання операції. Після закінчення чергування підраховувати кількість витраченої операційної білизни і матеріалів, які залишилися для наступної зміни.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>РН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.</p> <p>РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.</p> <p>РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.</p> <p>РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.</p> <p>РН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.</p> <p>РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.</p> <p>РН 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними</p>

	<p>працівниками під час здійснення професійної діяльності.</p> <p>РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта.</p> <p>РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.</p> <p>РН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії для медичних сестер / медичних братів відділення реанімації та інтенсивної терапії.</p> <p>РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.</p> <p>РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги .</p> <p>РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.</p> <p>РН 14. Здійснювати заходи щодо збереження репродуктивного здоров'я населення з метою покращення демографічної ситуації.</p> <p>РН 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.</p> <p>РН 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.</p> <p>РН 17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності.</p> <p>РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.</p> <p>РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.</p>
<p>Додаткові програмні результати</p>	<p>ПРН 1. Проводити медсестринське суб'єктивне й об'єктивне обстеження різних органів, систем пацієнта та оцінювати отримані дані в умовах закладів охорони здоров'я, вдома,</p>

<p>навчання за освітньо-професійними програмами «Лікувальна справа» циклів спеціалізації «Хірургія»</p>	<p>шляхом спілкування з пацієнтами різних вікових груп, їх родичами, хворою дитиною чи її батьками; уміти збирати скарги, анамнез захворювання та життя, алергологічний та епідеміологічний анамнез, оцінювати анамнестичні дані.</p> <p>ПРН 2. Проводити медсестринську діагностику, виявляти та оцінювати проблеми пацієнта в умовах закладів охорони здоров'я, непередбачуваних обставин та вміти: виявляти дійсні проблеми пацієнта; оцінювати їх першочерговість, установлювати медсестринський діагноз.</p> <p>ПРН 3. Планувати медсестринські втручання в умовах закладів охорони здоров'я, вдома, непередбачуваних обставин та вміти скласти план медсестринських втручань для вирішення дійсних та супутніх проблем пацієнтів різного віку; здійснювати взаємозалежні медсестринські функції.</p> <p>ПРН 4. Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим та перехворілим населенням, його реабілітації, ДО в умовах закладів охорони здоров'я, вдома, громаді та користуючись чинними наказами МОЗУ вміти: вести ДО населення; робити розрахунок та аналіз статистичних показників ефективності диспансеризації; проводити роз'яснювальну роботу серед пацієнтів різних диспансерних груп; вести облік груп здоров'я; розраховувати та оцінювати окремі показники комплексної дії мікроклімату на організм людини; визначати етапи медико-соціальної реабілітації пацієнта, завдання до кожного етапу; скласти комплекс реабілітаційних заходів залежно від профілю, перебігу, періоду захворювання; проводити перепис дитячого населення.</p> <p>ПРН 5. Виконувати медичні маніпуляції з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму, стабілізації функціонального стану організму, особистої гігієни, харчування пацієнта.</p> <p>ПРН 6. Демонструвати вміння ефективної професійної комунікації в усній, письмовій формах українською та іноземною мовами для реалізації академічної мобільності, ефективного обміну професійною інформацією.</p> <p>ПРН 7. Застосовувати широкий спектр клінічних умінь й сучасних інноваційних діагностичних та лікувальних технологій з метою безпечного пацієнтоцентрованого догляду відповідно до клінічних протоколів та правових стандартів медсестринства.</p> <p>ПРН 8. Інтерпретувати та враховувати у клінічній практиці особливості клінічної фармакокінетики, фармакодинаміки, побічної дії та взаємодії основних груп лікарських засобів.</p>
--	--

ПРН 9. Виписувати, зберігати та використовувати основні параметри фармакокінетики фармакологічних засобів з метою їх раціонального призначення.

ПРН 10. Правильно організовувати зберігання та транспортування фармацевтичних товарів; прогнозувати можливі зміни їх хімічної структури та фізико-хімічних властивостей під впливом факторів зовнішнього середовища в процесі транспортування, зберігання та експлуатації.

ПРН 11. Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження.

ПРН 12. Використовувати прості і доступні під час масових обстежень і спостережень методи, апаратуру біохімічного аналізу; володіти найбільш поширеними методиками біохімічного обстеження організму людини.

ПРН 13. Надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу гострого невідкладного стану, а також в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час.

ПРН 14. Своєчасно та належно вести медсестринську документацію відповідно до чинного законодавства, використовуючи необхідні комп'ютерні технології, здійснювати моніторинг та аналіз документації.

ПРН 15. Надавати невідкладну та екстрену медичну допомогу в разі критичних та термінальних станів, керуючись чинними протоколами, із застосуванням медичного інструментарію та знань з групової належності затверджених лікарських засобів, особливостей їхньої фармакокінетики та фармакодинаміки (способи введення, дозування, показання, протипоказання, взаємодії між собою, побічні ефекти, передозування та способи усунення їх, в т.ч. наркотичних засобів).

ПРН 16. Здійснювати первинне обстеження пацієнтів, оцінювати міру виявлених порушень у типових випадках найбільш поширених захворювань, визначати критичні порушення дихальної та серцево-судинної систем (статичні зображення та динамічні ритми на моніторі) та виконувати алгоритм подальших лікувальних дій пацієнтів різного віку в клінічних ситуаціях; вести відповідну документацію.

ПРН 17. Надавати першу медичну та долікарську допомогу в осередках надзвичайних ситуацій у мирний і воєнний час, працювати у складі бригад і загонів невідкладної та екстреної медичної допомоги в осередках масового ураження, оцінювати місця події, забезпечувати безпеку персоналу та пацієнта, застосувати табельні засоби індивідуального

	<p>захисту.</p> <p>ПРН 18. Організувати лікувально-евакуаційне забезпечення бойових дій особового складу військового підрозділу та медичне сортування в умовах бойових дій.</p> <p>ПРН 19. Організувати лікувально-евакуаційні заходи в осередках масового ураження, надавати невідкладну та екстрену медичну допомогу постраждалим унаслідок аварії на радіаційно небезпечних об'єктах, у зонах стихійного лиха та осередках інфекційного спалаху.</p>
<p>Інформаційне та навчально - методичне забезпечення</p>	<p>Бібліотека є інформаційним центром, у якому наявні сучасні найновіші довідкові й монографічні видання з спеціальностей медицини, медсестринства та суміжних наук, навчальна література, законодавчі та нормативні документи, автореферати та дисертації, методичні розробки, збірники наукових праць, періодика тощо.</p> <p>У бібліотеці створено всі умови для удосконалення інформаційного та довідково-бібліографічного обслуговування відвідувачів, автоматизації бібліотечних процесів, формування власних бібліографічних ресурсів, забезпечення доступу до світових науково-метричних платформ відкритого доступу.</p> <p>Бібліотека є членом Корпорації зі створення електронного каталогу медичних бібліотек України. Організовано тестовий доступ до міжнародних інформаційних платформ Web of Science, EBSCO Publishing, цифрової бібліотеки рецензованих журналів JSTOR (Journal STORage, США).</p> <p>Діє віртуальна довідкова служба, міжбібліотечний абонемент.</p> <p>Здобувачі освіти також використовують методичний матеріал, підготовлений викладачами: посібники, презентації та конспекти лекцій, методичні вказівки до практичних, семінарських занять, індивідуальних завдань тощо. Методичний матеріал може надаватись як у друкованому вигляді, так і в електронній формі.</p> <p>Наявне методичне забезпечення: затверджені в установленому порядку освітньо-професійна програма, навчальний план, робочі програми з усіх навчальних дисциплін, силабуси, інформаційні ресурси в Інтернеті, добірки навчальних аудіо та відеоматеріалів, комп'ютерні програми для проведення тестового контролю знань студентів, програми з усіх видів практичної підготовки, методичні матеріали для проведення атестації тощо. Методичний матеріал систематично оновлюється та адаптується до цілей освітньої програми.</p>

Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Здійснюється на підставі Закону України «Про вищу освіту» та угод з закладами вищої освіти України
Міжнародна кредитна мобільність	Здійснюється на підставі Закону України «Про вищу освіту» та договорів з закордонними закладами вищої освіти
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Приєм на навчання іноземних громадян й осіб без громадянства здійснюється відповідно до «Правил прийому до ДУ «НІССХ ім. М. М. Амосова НАМН України»» на підставі результатів їх навчання на підготовчому відділенні. Навчання іноземних здобувачів вищої освіти й осіб без громадянства проводиться згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в ДУ «НІССХ ім. М.М. Амосова НАМН України».

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

цикл спеціалізації освіти частина – 2 місяці (288 годин)

№з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття
Цикл професійної та практичної підготовки.					
OK1	Хірургія	50	16	28	6
OK2	Анестезіологія	4	2	2	
OK3	Організація роботи операційного відділення	2	2	–	
OK4	Правові, юридичні та етико-деонтологічні аспекти в діяльності операційної та старшої операційної медсестри Права пацієнта	2	2		
OK5	Організація роботи операційного блоку поліклініки і стаціонару. Обов'язки старшої і чергової медсестри	4	2	2	
OK6	Хірургічна інфекція її види та профілактика. Специфічна та гнилісна інфекція. ВІЛ і СНІД в хірургії	8	2	4	2
OK7	Асептика і антисептика в операційному блоці	6	2	4	
OK8	Знеболення в хірургії	6	2	4	
OK9	Передопераційний і операційний періоди	6	2	4	
OK10	Післяопераційний період	6	2	4	
OK11	Десмургія	4		4	
OK12	Рани	4	2	2	
OK13	Кровотечі	6	2	4	
OK14	Сучасні трансфузійні засоби та переливання крові	4		2	2
OK15	Фармакологічні засоби та препарати в хірургії	6	2	4	
OK16	Основи інтенсивної терапії та реанімації	6	2	4	

OK17	Оперативне лікування хірургічних захворювань	110	20	90	
		234	62	162	10
Цикл загальної професійної та практичної підготовки					
OK18	Невідкладна медична допомога	10	8	2	
OK19	Психологія, етика та деонтологія в медсестринстві. Моральність людських дій в охороні здоров'я. Психологічні аспекти спілкування	6	2	-	4
OK20	Асептика та антисептика	6	2	4	
OK21	Інфекційний контроль	6	2	4	
OK22	Військово-медична підготовка.	6	2	4	
OK23	Медична інформатика	6	2	4	
OK24	Тестування в медицині	4	2	2	
OK25	Планування сім'ї	6	2	4	
		50	22	24	4
Разом		288			

Практична частина – 1 місяць (132 години)

№	Назва навчальної програми	Назва відділення (установи)	Загальний обсяг (год./тижд)	Кількість годин	Дата курсу
1	Гнійна хірургія	Відділення гнійної хірургії	18 год (3 дні)	18	
2	Опікова травма	Опікове відділення	4 год (1 день)	4	
3	Амбулаторна хірургія	Хірургічний кабінет поліклініки	18 год (3 дні)	18	
4	Травматологія	Травмпункт	18 год (3 дні)	18	
5	Невідкладна гінекологія	Відділення невідкладної гінекології	18 год (3 дні)	18	
6	Дитяча хірургія	Дитяче хірургічне відділення	18 год (3 дні)	18	
7	Планова абдомінальна хірургія	Хірургічне відділення, яке надає планову хірургічну допомогу	18 год (3 дні)	18	

8	Серцево- судинна хірургія	Відділення серцево- судинної хірургії	18 год (3 дні)	18	
9	Підсумковий контроль		1 день	2	
10	Разом		130 (4 тижд.)	132	

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ОК 1. ХІРУРГІЯ

Анатомія і фізіологія людини: операційна медична сестра повинна мати глибокі знання про будову та функціонування різних органів тіла, щоб зрозуміти процеси, які відбуваються під час хірургічних втручань.

Стерильність та асептика: операційна медична сестра повинна знати, як дотримуватися стерильності в операційній, а також як запобігати інфекціям пацієнта та команди здоров'я під час операції.

Інструменти та обладнання: операційна медична сестра повинна бути знайома зі спеціальними інструментами та обладнанням, що використовуються під час різних видів операцій.

Планування та підготовка до операції: операційна медична сестра повинна знати, як збирати необхідні інформацію про пацієнта, розуміти план операції, включаючи протоколи, процедури та розташування обладнання в операційній.

Техніки операційної сестри: операційна медична сестра повинна знати та вміти виконувати різні техніки, що включають підготовку пацієнта до операції, розташування обладнання, допомогу хірургам під час операції та надання допомоги пацієнту після операції.

Керування ризиками та врегулювання проблем: операційна медична сестра повинна бути знайома з різними ризиками, що пов'язані з операціями та знати, як вирішувати проблеми.

ОК 2. АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ

Типи та класифікація анестезії: операційна медична сестра повинна знати про різні типи та класифікації анестезії, такі як загальна анестезія, місцева анестезія, спінальна анестезія та епідуральна анестезія.

Фармакологія анестетиків: операційна медична сестра повинна знати про фармакологію різних типів анестетиків, що використовуються під час анестезії, включаючи їхні дії та побічні ефекти.

Моніторинг пацієнта під час анестезії: операційна медична сестра повинна знати про різні методи моніторингу стану пацієнта під час анестезії, такі як моніторинг дихання, серцевої діяльності та газового складу крові.

Підготовка пацієнта до анестезії: операційна медична сестра повинна знати про процедури та протоколи, що включають підготовку пацієнта до анестезії, такі як нічний пост та обмеження їжі та напоїв.

Ведення анестезії та допомога анестезіологу: операційна медична сестра повинна знати, як допомагати анестезіологу під час проведення анестезії, включаючи підготовку обладнання, введення ліків та моніторинг стану пацієнта.

Управління ускладненнями: операційна медична сестра повинна бути готовою вжити заходів у разі виникнення ускладнень під час анестезії, таких як алергічна реакція.

ОК 3. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ОПЕРАЦІЙНОГО ВІДДІЛЕННЯ

Організація операційного відділення включає в себе декілька важливих етапів:

Визначення функцій та завдань операційного відділення: перед тим, як створювати відділення, необхідно чітко визначити його функції та завдання. Це включає в себе опис процесу виробництва, види робіт, які необхідно виконувати, а також розробку стандартів якості та процедур безпеки.

Визначення структури операційного відділення: після визначення функцій і завдань відділення необхідно розробити структуру, яка максимально ефективно забезпечить виконання цих завдань. Вона може включати в себе різні підрозділи, наприклад, виробничі лінії, підрозділи з управління якістю, з моніторингу виробничого процесу тощо.

Відбір персоналу: для ефективної роботи операційного відділення необхідно мати належно підготовлений та досвідчений персонал. Перед відбором працівників необхідно визначити необхідні кваліфікації, знання та навички, які повинні мати кандидати.

Розробка процедур та стандартів: у процесі роботи операційного відділення необхідно використовувати стандарти якості та процедури, щоб забезпечити стабільність та якість виробництва. Вони повинні бути розроблені на етапі визначення функцій і завдань операційного відділення.

Обладнання та матеріали: операційне відділення повинно бути обладнано всім необхідним обладнанням та матеріалами для виробництва.

Організація робочого місця:

- забезпечення необхідними робочими інструментами і технікою;
- наявність необхідних програм та програмного забезпечення;
- забезпечення комфортних умов праці (освітлення, вентиляція, регулювання температури).

Розподіл обов'язків та функцій між співробітниками:

- визначення робочих місць та посадових обов'язків;
- забезпечення взаємодії між співробітниками та дотримання правил внутрішнього розпорядку.

ОК 4. ПРАВОВІ, ЮРИДИЧНІ ТА ЕТИКО-ДЕОНТОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ В ДІЯЛЬНОСТІ ОПЕРАЦІЙНОЇ МЕДСЕСТРИ. ПРАВА ПАЦІЄНТА

Конституція України про права людини та основи законодавств України про охорону здоров'я. Клятва Гіппократа Медична таємниця, помилки в хірургії, юридична, адміністративна та моральна відповідальність операційної медсестри. Службові обов'язки, допуск до роботи, відповідальність за порушення санітарно-гігієнічних вимог та техніки безпеки. Етика і деонтологія в діяльності операційної медсестри. Дотримання прав і свобод людини незалежно від національної, політичної і релігійної приналежності Права пацієнта і медичного працівника та закон захисту їх честі.

ОК 5. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ОПЕРАЦІЙНОГО БЛОКУ. ОПЕРАЦІЙНИЙ БЛОК ПОЛІКЛІНІКИ СТАЦІОНАРУ. ОБОВ'ЯЗКИ СТАРШОЇ І ЧЕРГОВОЇ ОПЕРАЦІЙНОЇ МЕДСЕСТРИ

Вимоги, планування, розташування, приміщення, призначення операційного блоку стаціонару і поліклініки: площа для одного операційного стола, опалення, вентиляція, освітлення вологість, обладнання, оснащення, температурний режим, режимні зони, розмежування в залежності від характеру операційного втручання. Види і частота прибирання. Бакконтроль. Устаткування. Правила поведінки персоналу в оперблоці, їх екіпіровка. Додаткові приміщення для зберігання операційного, м'якого інвентарю, перев'язувального і шовного матеріалу, їх приготування. Інструменти, їх назви, призначення, зберігання і догляд за ними, приготування їх до операції, стерилізація, методи контролю стерильності. Медикаменти операційного блоку, їх зберігання і облік. Обов'язки старшої та чергової операційної медсестер. Перев'язувальна стаціонару і поліклініки, їх розмежування, обладнання, інструментальне, матеріальне і медикаментозне забезпечення, перев'язувальні матеріали. Режим роботи, санітарно-гігієнічні вимоги до операційних.

Документація в операційному блоці та перев'язувальних, їх призначення. Техніка безпеки в оперблоці. Чинні накази МОЗ України та нормативні документи і посадові інструкції.

Знайомство з організації роботи старшої операційної та перев'язувальної медсестри, правилами поведінки, документацією, зберіганням доглядом та стерилізацією інструментів, операційного м'якого інвентарю, методами контролю стерильності, випискою та зберігання медикаментів, дотримання правил асептики і антисептики. Функціональні обов'язки старшої і чергової операційної медсестри, штати, графіки робіт. Дотримання санітарно-гігієнічного режиму, порядок медичного огляду персоналу. Правила забору бакпрепаратів на посів флори та гістологічне дослідження. Облік та зберігання господарського майна, контроль за його справністю. Види прибирань в операційному блоці.

ОК 6. ХІРУРГІЧНА ІНФЕКЦІЯ ЇЇ ВИДИ ТА ПРОФІЛАКТИКА. СПЕЦИФІЧНА ТА ГНИЛІСНА ІНФЕКЦІЯ. ВІЛ І СНІД В ХІРУРГІЇ

Збудники хірургічної інфекції, джерела і шляхи поширення її види. Внутрішньолікарняна інфекція, бацилоносійство. Неклостридіальна, анаеробна і специфічна інфекція. Методи профілактики. Парантеральна інфекція в хірургії, шляхи зараження та профілактика. Гнійні захворювання шкіри та підшкірної клітковини – фурункул, карбункул, абсцес, гідраденіт, флегмона, гнійний мастит, панарицій, гангрена. Правила забору гнійного матеріалу для визначення флори і чутливості до антибіотиків. Методи знезараження хірургічних інструментів, м'якого інвентарю, інших матеріалів після гнійних операційних втручань. Режим дезінфекції та використання дезінфікуючих засобів.

Правила знезараження приміщень, інструментів, забруднених препаратів. Знайомство з санітарно-гігієнічним режимом в операційному блоці та перев'язувальних, заходами боротьби з повітряно-крапельною інфекцією, правилами

дотримання особистої гігієни працівниками операційного блоку. Дезінфікуючі засоби оперблоку, придбання, зберігання, використання та приготування.

ОК 7. АСЕПТИКА І АНТИСЕПТИКА В ОПЕРАЦІЙНОМУ БЛОЦІ

Асептика. Визначення, способи асептики, устаткування. Передстерилізаційна обробка інструментів. Стерилізація ріжучих, колючих, фіксуємих інструментів, хірургічної оптики та оптичних апаратів, операційної білизни, халатів, перев'язувальних, гумових і синтетичних матеріалів, укладок в біксах їх маркування, режим стерилізування. Стерилізація шовного матеріалу, їх методи. Частота та методи контролю за стерильністю. Вимоги до рук операційної медсестри та їх підготовка до операції. Класичні і сучасні способи обробки рук, правила витирання рук рушником. Засоби для обробки рук, їх приготування, термін придатності. Приготування операційних столиків, правила їх накриття стерильними простирадлами, розміщення інструментів на них. Способи приготування операційного поля, їх методика та відмежування стерильними простирадлами, серветками.

Антисептика. Визначення, види. Класифікація антисептичних засобів, їх характеристика, використання та зберігання.

Засвоїти методи приготування рук до операції, дезрозчинів, операційної білизни та перев'язувального матеріалу, правила укладки їх в бікси, контроль стерильності матеріалу в біксах. Оволодіти методикою приготування операційного поля та відмежуванням його стерильними простирадлами. Правила і методика одягання стерильних халатів, масок, рукавичок та їх заміни в ході операції.

ОК 8. ЗНЕБОЛЕННЯ В ХІРУРГІЇ

Поняття про біль, його види. Методи знеболення. Місцеве інфільтративне, регіональне (провідникове), внутрішньокісткове. Спинномозкове, епідуральна анестезія. Загальне знеболення – інгаляційний і неінгаляційний наркоз. Новокаїнові блокади – циркулярна, міжреберна, футлярна, шийно-вагосимпатична, паранефральна. Приготування, оснащення, медикаментозне забезпечення. Ускладнення при різних видах знеболення, їх профілактика.

Знайомство з апаратурою для проведення загального знеболення, зберіганням, доглядом та оцінками її справності. Методика проведення загального ендотрахеального та внутрішньовенного знеболення, медикаменти для їх проведення. Регіональне та місцеве знеболення, технічне та медикаментозне забезпечення, підготовка до їх проведення. Техніка проведення новокаїнових блокад, приготування хворих, положення їх під час виконання. Контроль за якістю медикаментів та справністю інструментів. Профілактика ускладнень.

ОК 9. ПЕРЕДОПЕРАЦІЙНИЙ І ОПЕРАЦІЙНИЙ ПЕРІОД

Передопераційний період, визначення, тривалість, завдання. Види операційних втручань. Показання до операції. Операційний період тривалість, можливі ускладнення та їх профілактика. Операційні доступи. Транспортування хворого в операційну. Методика перекладання хворого з візочка, або ліжка на операційний стіл,

способи положень і фіксації хворого на операційному столі в залежності від методу та операційної ділянки. Оцінка стану хворого.

Участь операційної медсестри у обговоренні плану та термінів планових операційних втручань, приготування інструментів, операційної білизни, засобів для миття рук, їх обробка дезрозчинами, правила втирання рук після їх обробки. Час готовності операційної медсестри до операції, правила одягання стерильних халатів, рукавичок, приготування операційних столиків. Вибір положення хворого на операційному столі, їх фіксація профілактика ускладнень. Операційне поле, правила приготування та відмежування. Укладка інструментів на операційному столику та серветок, їх облік перед операцією. Контроль за дотриманням правил асептики всіх учасників операції. Методи і правила подачі інструментів хірургам, можливі травмування, їх профілактик. Спостереження за ходом операції, її етапами, поведінка медсестри при виникненні ускладнень або технічних труднощах в ході операції. Строгий облік інструментів та інших засобів перед завершенням операції

ОК 10. ПІСЛЯОПЕРАЦІЙНИЙ ПЕРІОД

Визначення, тривалість. Ранні і пізні ускладнення, їх причини, прояви та профілактика (кровотечі, нагноєння ран, флебіти і тромбофлебіти, ТЕЛА, евентрації, відлежки, пневмонії).

Транспортування хворого в палату, або відділ інтенсивної терапії. Контроль за диханням і гемодинамікою, ознаки пробудження хворого з наркотичного сну.

Післяопераційні ускладнення – їх прояви, причини та профілактика. Контроль за дихальною і серцево-судинною системами після операції під загальним знеболенням, заходи профілактики ускладнень та надання допомоги при зупинці дихання та серцевої діяльності. Методика перекладання хворого з операційного стола на транспортний візок, або ліжко.

ОК 11. ДЕСМУРГІЯ

Перев'язувальні матеріали, вимоги до них. Види пов'язок. Правила бинтування, типи бинтових пов'язок. Не бинтові пов'язки. Реакція шкіри на клеолові і липкопластирні пов'язки. Гіпсові пов'язки. Визначення якості гіпсу, правила його зберігання, приготування гіпсових бинтів та лонгет. Техніка накладання та знімання гіпсових пов'язок. Ускладнення гіпсових пов'язок, їх профілактика, тактика і поведінки медсестри при їх виявленні. Сучасні фіксуєчі матеріали і засоби.

Матеріали для пов'язок. Вимоги до перев'язувального матеріалу, пов'язки на різні ділянки тіла хворого. Сучасні перев'язувальні та фіксуєчі матеріали.

ОК 12. РАНИ

Визначення, класифікація ран за характером виникнення, забруднення та типом загоєння. Рановий процес, сучасна характеристика ранової інфекції. Вогнепальна рана. Первинна хірургічна обробка ран (ПХО), її мета та методика. Медикаментозне, інструментальне та матеріальне забезпечення операції ПХО, знеболення. Шов рани (первинний, вторинний, відтермінований). Дренування ран, засоби, методика. Лікування та способи загоєння ран. Загоєння ран залежно від віку, загального стану

хворого, локалізації та фонових захворювань. Ускладнення ран.

Робота в чистій і гнійній перев'язувальних, приготування їх до проведення перев'язок, їх послідовність, Інструменти та перев'язувальний матеріал. Приготування стерильного перев'язувального столика, викладка інструментів та серветок. Назви і види медикаментів у перев'язувальній, їх зберігання та призначення. Первинна хірургічна обробка ран в операційній. Приготування інструментів та медикаментів. Шов рани: первинний, вторинний, відтермінований. Методика зняття швів з рани. Гнійна рана. Лікарські засоби для лікування ран.

ОК 13. КРОВОТЕЧІ

Визначення, класифікація, причини виникнення. Загальні і місцеві ознаки кровотечі. Гемодинамічні розлади в залежності від величини крововтрати. Геморагічний шок. Методи зупинки зовнішніх кровотеч – тимчасові, остаточні. Перша допомога при легеневих, шлунково-кишкових, маткових, носових кровотечах. Кровотечі з периферичних артеріальних і венозних судин, методи зупинки. ДВС-синдром.

Судинний шов, лігатури і турнікети на судини, інструментальне і технічне забезпечення, ускладнення після накладання шва, їх профілактика.

Внутрішні кровотечі, причини, клініка, лікування. Кровотечі в час операції.

Характеристика шовного матеріалу.

Розбір хворих з різними видами кровотеч. Методи зупинки зовнішніх кровотеч та ознаки внутрішніх. Приготування операційної, інструментів, білизни, шовного матеріалу при кровотечах. Особливості накладання судинного шва, ускладнення та їх профілактика.

ОК 14. СУЧАСНІ ТРАНСФУЗІЙНІ ЗАСОБИ ТА ПЕРЕЛИВАННЯ КРОВІ

Інфузійні засоби, назва, поділ їх за механізмом дії – синтетичні, природні, поліглюкін, полімер, реополіглюкін, поліамін, препарати гідроксиетил крохмалю, розчини глюкози 5%, 10%, 20%, дисоль, трисоль, поляризуючі суміші, білкові препарати. Показання до застосування.

Групи крові, методика визначення, проби на індивідуальну і резус сумісність, методика їх проведення. Помилки при визначенні групової приналежності крові. Компоненти крові, показання до їх переливання, ускладнення при переливанні. Реакція організму на переливання крові. Ауто- і реінфузія крові, способи забору, оснащення. Юридична відповідальність, документація. Демонстрація сучасних трансфузійних препаратів, їх застосування в залежності від механізму дії. Документація.

ОК 15. ФАРМАКОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ ТА ПРЕПАРАТИ В ХІРУРГІЇ

Знеболюючі, антибіотики, антикоагулянти, дезагреганти, стероїди, нестероїдні протизапальні препарати, спазмолітики, дезінтоксикаційні, адсорбенти, сечогінні, серцеві препарати. Шляхи введення, показання до застосування, можливі ускладнення.

Ознайомлення з препаратами, які застосовуються в хірургії, приготування до їх

використання. Оцінка їх якості, методика введення. Профілактика ускладнень.

ОК 16. ОСНОВИ ІНТЕНСИВНОЇ ТЕРАПІЇ І РЕАНІМАЦІЇ

Визначення понять інтенсивної терапії і реанімації, ознаки термінального стану, причини. Способи штучної вентиляції легень, техніка. Ознаки зупинки серця, причини, зовнішній масаж серця, його техніка. Дефібриляція серця, правила безпеки для оточуючих. Клінічна і біологічна смерть, ознаки. Роль і участь операційної медсестри в реанімаційних заходах.

Вміти і знати оцінку стану хворого, оволодіти методами штучного дихання та зовнішнім масажем серця. Налагодження інтенсивної внутрішньовенної інфузії, знати лікарські засоби та їх призначення.

ОК 17. ОПЕРАТИВНЕ ЛІКУВАННЯ ХІРУРГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

Анатомічні ділянки людського тіла, топографічна анатомія операційної ділянки. Захворювання голови. Доброякісні пухлини м'яких тканин: атероми, ліпоми, фіброми. Запальні захворювання: фурункули, абсцеси, флегмони. Хірургічне лікування, приготування, етапи операції, технічне забезпечення. Пухлини привушної залози, особливості операції та інструментальне забезпечення. Захворювання голови, причини, клініка, показання до операції їх види.

Захворювання органів шиї. Зоб, його види, клініка, діагностика. Рак щитоподібної залози. Положення хворого на операційному столі, етапи операції, технічне і інструментальне забезпечення, завершення операції. Види пов'язок. Бокова кіста шиї, причини, етапи операції. Фурункул, карбункул, флегмона шиї. Операційне лікування, умови їх проведення, інструментальне і медикаментозне забезпечення.

Пошкодження гортані, трахеї, стравоходу, причини, клініка. Сторонні тіла. Перша медична допомога. Трахеотомія, положення хворого, інструментальне і медикаментозне забезпечення, види трахеотомії, техніка виконання.

Операційні лікування хірургічних захворювань органів грудної клітки. Анатомічні ділянки грудної клітки. Спонтанний і травматичний пневмоторакс, клінічні ознаки, причини, перша медична допомога. Дренування плевральної порожнини, оснащення, приготування хворого, положення хворого під час дренування. Дренаж за Бюлау, оснащення. Положення хворого на операційному столі. Торакоскопія, торакотомія. Гідроторакс, емпієма плеври. Пункція плевральної порожнини, місця її виконання. Технічне і медикаментозне забезпечення.

Поранення серця, клінічні ознаки, триада Бекка. Поведінка і готовність операційної медсестри до термінової операції та технічне забезпечення.

Гнійні та злоякісні захворювання легенів. Лобектомія, пульмонектомія, операційні доступи, положення хворого на операційному столі, інструментальне і технічне забезпечення.

Доброякісні, злоякісні та гнійні захворювання молочної залози. Причини, клінічні ознаки, способи діагностики, види операційних втручань. Етапи операції, інструментальне і технічне забезпечення, завершення операції. Пов'язки на молочну залозу.

Операційне лікування захворювань органів черевної порожнини. Анатомічні

ділянки живота, його ділянки, операційні доступи, приготування хворого і черевної стінки до операції. Грижі черевної стінки, класифікація, ускладнення, показання до операції. Хірургічні методи лікування гриж різних локалізацій, сучасні операційні втручання, пластичні матеріали, етапи операції. Защемлена грижа, особливості і етапи операції. Пупкові грижі, методи операції. Операції на шлунку і ДПК. Виразкова хвороба, ускладнення. Методи закриття перфораційного отвору шлунка і ДПК. Етапи операції. Резекція шлунка, етапи операції, технічне та інструментальне забезпечення. Ваготомія, її види, дренажні операції на шлунку. Операції при виразках шлунка і ДПК, ускладнених кровотечами, малоінвазивна хірургія захворювань шлунка і ДПК.

Рак шлунку. Операційні і післяопераційні ускладнення.

Гострі і хронічні захворювання позапечінкових жовчевих шляхів, причини, клініка. Операції на поза печінкових жовчевих шляхах. Холецистектомія, способи, інструментальне і технічне забезпечення, операційні доступи, етапи операції, її завершення. Лапароскопічна холецистектомія.

Операції на кишках. Злукова хвороба, види операцій. Кишкова непрохідність, її види. Приготування до операції, технічне і інструментальне забезпечення, етапи операції. Ентеротомія, тюбаж кишки, ентеростомія, резекція, завершення операції. Дивертикул Меккеля. Геміколектомія, резекція товстої кишки, колостома. Етапи операції.

Гострий апендицит – клініка, діагностика, ускладнення. Апендектомія. Операційні доступи, методи операції, етапи, завершення. Ускладнення гострого апендициту та їх лікування.

Захворювання прямої кишки, геморой, анальні тріщини, поліпи, рак. Операція на прямій кишці. Види приготування хворого, положення на операційному столі. Технічне і інструментальне забезпечення. Ендоскопічна хірургія товстої кишки.

Перитоніт – види, причини, клініка, операційні доступи, технічне, матеріальне і медикаментозне забезпечення, етапи операції, лаваж і дренаж черевної порожнини, завершення операції, дренажування черевної порожнини. Пельвіперитоніт, показання до операції. Програмовані і вимушені релапаротомії.

Евентрація. Її види, операційні втручання.

Операції на статевих та сечовидільних органах. Фіброміома матки, кісти яйників, розрив маткової труби. Приготування хворих до операції, положення на операційному столі, етапи операції, технічне і інструментальне забезпечення.

Цистостома, хід операції. Простатектомія. Водянка яєчок, фімоз і парафімоз, види операцій, показання. Нефректомія. Положення хворого на операційному столі.

Операції на периферичних кровоносних судинах. Варикозна хвороба нижніх кінцівок, тромбофлебіт. Показання до операції, методи операційних втручань, положення хворого на операційному столі, приготування операційного поля, інструментальне і технічне забезпечення, знеболення, ускладнення, завершення операції.

Тромбози венозних і артеріальних кровоносних судин, причини, клініка. Артеріотомія, тромбектомія, технічне і інструментальне забезпечення. Судинний

шов.

Операції при захворюваннях і травми кінцівок. Остеомієліт, трепанація кістки, ампутації, фаланг, кінцівок. Переломи кісток. накладання скелетного витягу, остеосинтез. Приготування хворого, технічне і інструментальне забезпечення, етапи операції.

Приготування операційної до різних видів операційного втручання залежно від назви операції, їх об'єму. Положення хворих на операційному столі, профілактика ускладнень, підбір інструментів для певного виду операції та забезпечення м'яким інвентарем. Приготування операційного поля. Малоінвазивна хірургія при операціях на органах черевної порожнини – ендоскопічна та лапароскопічна хірургія. Знання етапів операції та їх завершення. Готовність операційної медсестри при появі ускладнень під час операції. Клінічні розбори хворих, участь в операціях

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

ОК 18. НЕВІДКЛАДНА МЕДИЧНА ДОПОМОГА.

- Основи реанімації та інтенсивної терапії при невідкладних станах.
- Невідкладна медична допомога при гострих терапевтичних захворюваннях.
- Невідкладна медична допомога при гострих захворюваннях і травмах черевної порожнини.
- Невідкладна медична допомога при травмах.
- Невідкладна медична допомога при гострих отруєннях, алергічних реакціях, укусах отруйних комах та змії.
- Теоретична частина охоплює питання клініки, діагностики та надання невідкладної медичної допомоги. На практичних заняттях слухачі закріплюють знання, отримані на лекціях, відпрацьовують техніку реанімаційних маніпуляцій, набувають навички екстреної медичної допомоги при невідкладних станах.

ОК 19. ПСИХОЛОГІЯ, ЕТИКА ТА ДЕОНТОЛОГІЯ В МЕДСЕСТРИНСТВІ. МОРАЛЬНІСТЬ ЛЮДСЬКИХ ДІЙ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СПІЛКУВАННЯ

- Психологія медсестринства: важливість спілкування та взаємодії з пацієнтами.
- Етика та деонтологія медсестринства: стандарти поведінки, принципи моральної поведінки та професійної етики.
- Моральність людських дій в охороні здоров'я: дотримання прав пацієнтів, практика безпеки та конфіденційності.
- Психологічні аспекти спілкування: роль емпатії та підтримки в процесі лікування, розуміння психологічних потреб пацієнтів.
- Розвиток професійної компетентності медсестер: навички ефективної комунікації, робота зі стресом та втомою, самопізнання та саморозвиток.
- Культурна чутливість в медсестринстві: розуміння культурних традицій та

особливостей пацієнтів, уникнення стереотипів та дискримінації.

- Міжпрофесійна співпраця: взаємодія з лікарями, іншими медичними працівниками та пацієнтськими організаціями.
- Психологія болю: розуміння фізичного та емоційного дискомфорту, навички легалізації болю та підтримки пацієнтів у складних ситуаціях.
- Психічне здоров'я медичних працівників: ризики вимірювання професії, стрес та самозбереження.
- Ефективне керівництво: навички керівництва в медичній установі, етика прийняття рішень, побудова ефективних команд.

ОК 20. АСЕПТИКА ТА АНТИСЕПТИКА

Асептика. Визначення, способи асептики, устаткування.

Антисептика. Визначення, види. Класифікація антисептичних засобів, їх характеристика, використання та зберігання.

Контроль за діями медичного персоналу, забезпечення необхідними засобами, приладами, матеріалами та медикаментами.

Роль асептики та антисептики у запобіганні інфекційних ускладнень в лікарнях.

Сучасні методи антисептики та асептики в медичній практиці.

Принципи та правила асептики та антисептики при виконанні медичних процедур.

Застосування антисептиків у лікуванні рани та опіків.

Ризики та побічні ефекти при використанні антисептиків та асептиків у медичній практиці.

Ефективність різних типів антисептиків та їх вплив на мікробний ландшафт.

Застосування антисептиків та асептиків у процесі стерилізації медичного інструментарію.

Основні принципи та методи стерилізації медичного інструментарію та обладнання.

Оцінка ефективності асептики та антисептики в лікувальних закладах та їхнє впровадження в практику.

Популяризація знань про асептику та антисептику серед пацієнтів та широкої громадськості.

ОК 21. ІНФЕКЦІЙНИЙ КОНТРОЛЬ.

– Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних установ. Діючі накази (№408, 720, 120, 740, 223, ДЕСТ 42-21-85).

– Актуальні питання профілактики, екологія, епідеміологія, ВІЛ/СНІД, туберкульоз, вірусні гепатити, дифтерія.

– На практичних заняттях слухачі вивчають методичний матеріал, складають плани санітарно - епідемічного режиму лікувально-профілактичних установ, проводять розрахунки приготування дезінфекційних розчинів.

– Принципи та методи інфекційного контролю в медичних установах.

– Профілактика та контроль інфекційних захворювань у пацієнтів та медичних

працівників.

- Роль медичних сестер у забезпеченні інфекційного контролю в медичних установах.

- Ефективність застосування антимікробних препаратів у лікуванні інфекційних захворювань.

- Підвищення свідомості пацієнтів та громадськості щодо інфекційного контролю та профілактики захворювань.

ОК 22 ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА ПІДГОТОВКА

- Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України на воєнний час

- Міжнародний стандарт догоспітальної допомоги на полі бою. ТССС: обсяг і порядок надання медичної допомоги. Концепція MARCH для бійців та медиків різного рівня.

- Сучасна система лікувально - евакуаційного забезпечення військ. Сортування поранених.

- Особливості травм кінцівок та органів черевної порожнини.

- Хірургічне лікування бойової травми. Крововтрата.

- Бойова травма. ШОК.

- Баротравма. Поранення ока.

- Особливості травм кінцівок та органів черевної порожнини.

- Кардіохірургічна галузь в умовах військового стану. Досвід лікування бойової травми серця. Бойова травма серця.

ОК 23. МЕДИЧНА ІНФОРМАТИКА

- Електронна медична документація: ця тема охоплює розробку та використання електронних медичних записів для зберігання та обміну медичної інформації між медичним персоналом.

- Інформаційні технології в медсестринстві: ця тема охоплює використання різних інформаційних технологій для підтримки практики медсестринства, включаючи мобільні додатки, програмне забезпечення для управління лікарськими засобами, телемедицину та інше.

- Стандартизація медичної інформації: ця тема охоплює розробку та застосування стандартів для обміну медичної інформації між різними системами та медичним персоналом, що допомагає забезпечити якість даних та покращує безпеку пацієнтів.

- Кібербезпека в медичній інформатиці: ця тема охоплює заходи для захисту медичної інформації від кібератак та забезпечення безпеки та конфіденційності даних пацієнтів.

- Аналіз даних в медсестринстві: ця тема охоплює використання аналізу даних для покращення практики медсестринства та підвищення якості догляду за пацієнтами.

- Електронна система здоров'я: ця тема охоплює розробку та використання

електронних систем здоров'я для зберігання та обміну медичної інформації між медичним персоналом, пацієнтами та іншими зацікавленими сторонами.

– Розробка імітаційної моделі процесу надання медичної допомоги: можливості використання імітаційних технологій для тренування медичного персоналу та вдосконалення процесів надання медичної допомоги.

– Використання телемедицини у медсестринстві: можливості дистанційного забезпечення медичної допомоги та вплив на організацію медичної практики.

– Розробка системи контролю якості медичних послуг на основі медичної інформаційної системи: визначення ключових показників та механізмів оцінки якості медичної допомоги.

ОК 24. ТЕСТУВАННЯ В МЕДИЦИНІ.

– Ознайомлення слухачів з основами медичної інформатики, правилами роботи на комп'ютері, інформаційними системами, комп'ютерними програмами, базами, графіками.

– Проведення контролю початкового та кінцевого рівня знань.

ОК 25. ПЛАНУВАННЯ СІМ'Ї.

– Організація, структура та завдання служби планування сім'ї. Національна програма «Планування сім'ї» основні завдання. Види діяльності по плануванню сім'ї за визначенням «ВООЗ». Організація служб планування сім'ї (Наказ МОЗ №180). Основні напрямлення служб планування сім'ї. Психосексуальне виховання молоді.

– Вплив абортів та захворювань, які передаються статевим шляхом на репродуктивну систему жінки. Класифікація абортів. Ускладнення репродуктивної функції жінки. Запобігання небажаної вагітності. Захворювання, які передаються статевим шляхом. Скринінг-діагностика. Профілактика. Ускладнення ЗПСШ. Методи контрацепції. Значення профілактики ЗПСШ в плануванні сім'ї.

– Роль контрацепції в плануванні сім'ї. Охорона репродуктивної системи жінки. Сучасні методи контрацепції. Механізм дії показання, протипоказання, недоліки. Контрацептиви для підлітків 16-17 років. Контрацептиви в післяабортний і післяпологовий періоди. Невідкладна контрацепція.

СПИСОК МЕДИЧНИХ НАВИЧОК СЕСТРИ МЕДИЧНОЇ ОПЕРАЦІЙНОЇ / БРАТА МЕДИЧНОГО ОПЕРАЦІЙНОГО ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНІТАРНО-ПРОТИЕПІДЕМІЧНОГО РЕЖИМУ

В умовах ЗОЗ з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму за допомогою медичного обладнання та антисептичних середників уміти:

- проводити повну й часткову санітарну оброблення пацієнта;
- готувати дезінфекційні розчини різної концентрації;
- проводити передстерилізаційну обробку медичного інструментарію та

виробів медичного призначення;

- стерилізувати медичний інструментарій хімічним методом;
- стерилізувати медичний інструментарій у повітряних стерилізаторах;
- готувати перев'язувальний матеріал;
- готувати бікси до стерилізації;
- укласти перев'язувальний матеріал, халати та простирадла в бікси;
- укласти набори для пологів у бікси;
- стерилізувати парою під тиском у парових стерилізаторах;
- контролювати якість стерилізації;
- користуватися стерильним біксом;
- готувати до роботи операційний блок;
- накривати стерильний стіл операційної медсестри;
- накривати стерильний стіл для приймання пологів;
- готувати до стерилізації й стерилізувати гумові рукавички;
- готувати до стерилізації й стерилізувати гумові трубки, зонди, дренажі,

катетери;

- стерилізувати тази для підготовки рук до операції;
- обробляти руки (соціальний, гігієнічний, хірургічний рівень);
- самостійно одягати стерильний халат та маску на себе;
- одягати хірурга на операцію;
- готувати до операції операційне поле;
- дотримуватися вимог особистої гігієни;
- проводити поточну дезінфекцію в інфекційному стаціонарі;
- дотримуватися правил особистої медичної безпеки під час роботи з

пацієнтом з інфекційним захворюванням, з медичними інструментами, обладнанням, кров'ю та іншими біологічними рідинами організму;

- дотримуватися правил санітарно-гігієнічного режиму в інфекційному стаціонарі;

- вести себе у випадку поранення під час виконання маніпуляцій
- В умовах ЗОЗ з метою профілактики СНІД-інфекції, вірусних гепатитів, керуючись діючими наказами, інструкціями, методичними вказівками МОЗ України, вміти:

- застосовувати — Інструкцію з профілактики внутрішньо-лікарняного та професійного зараження ВІЛ-інфекцією (наказ МОЗ України № 120);

- реєструвати професійні аварії в — Журналі реєстрації аварій за формою № 108-О;

- дотримуватись діючих наказів щодо профілактики СНІДу та вірусних гепатитів;

- виконувати графік профілактичних щеплень;
- виконувати різні види профілактичних щеплень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антологія біоетики (за ред. Ю.І. Кундієва). Львів, –2003.
2. Ваврик Ж.М. Лекції з хірургії. Тернопіль, –2000.
3. Дан Г.П. Етика для лікарів, медсестер і пацієнтів. Львів. –2008.
4. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): /Методичний посібник/ В.О. Крилюк, В.Д. Юрченко, А.А. Гудима та ін. – К.: НВП «Інтерсервіс», 2014. – 84 с.
5. Дронов О.І. , Сипливий В.О., Ковальська І.О., Скомаровський О.А. та ін. Курс лекцій з загальної хірургії. - Київ. - 2011. - 235с.
6. Загальна хірургія з клінічною психологією: підручник/Каніковський О.Є., Дронов О.І. та ін.. – Вінниця: ФОП Рогальська О.І. – 2015. – 590с.
7. Екстрена медична допомога (вибрані аспекти) навчальний посібник Всеукраїнська Рада реанімації (ресусцитації) та екстреної медичної допомоги – Донецьк: Лондон ХХІ, 2014 – 320 с.
8. Кіт О.М., Ковальчук О.Л. та ін. Медсестринство в хірургії. Тернопіль, 2002р.
9. Кіт О.М., Ковальчук О.Л. та ін. Хірургія. Тернопіль. 2004 р
10. Кудрявцева Т.О. Сестринський процес. Київ, 2001.
11. Кулачек, Р.І. Сидорчук, В.Д. Фундюк, Б.І. Шумко та співавт. Основи хірургічної практики. Чернівці: Видавництво Буковинської державної медичної академії, 2011. – 132с.
12. Назар П.С., Віленський Ю.Г. Основи медичної етики. К.: Здоров'я, 2002р.
13. Організація роботи операційної медсестри : навч. посіб. / Ростислав Олексійович Сабадишин, Олексій Володимирович Маркович, Борис Зіновійович Чижішин, Лариса Ростиславівна Коробко, Валентина Миколаївна Хіночик ; ред. І. В. Шпента. – Вінниця : Нова книга, 2020. – 241, [1] с. : іл., фот.
14. Смирнова З.М., Алтинбекова З.Б. Посібник з медсестринського процесу. К.: Здоров'я, 2002.
15. Справочник операционной и перевязочной сестры. Донецк, 2004.
16. Стандарт підготовки І-СТ-3: Підготовка військовослужбовця з тактичної медицини Військово-медична підготовка /навчальний посібник/. Гут Т.М. Гут Р.П. – К.: ВСВ „Медицина“, 2010 – 304 с.
17. Стандарт підготовки І-СТ-3: Підготовка військовослужбовця з тактичної медицини (видання 2). К: «МП Леся», 2015 – 148 с.
18. В.С. Тарасюк Клінічне медсестринство в хірургії: Підручник / В. С, Тарасюк, А. О., Новицький, Л. А. Новицька. – К.: Медицина, 2016. с.40-68 Турак Й.А. Етичні та правові засади медичного втручання. Ужгород, 2002р.
19. Шегедин М.Б. Історія медицини і медсестринства. Тернопіль, 2003.
20. General surgery : [пер. з укр.] / [V. P. Andriushchenko et al.] ; ed. by Bereznytsky Ya. S. [et al.] . - 2nd ed. - Vinnytsia : Nova Knyha, 2020. - 327 p.
21. General surgery = Загальна хірургія : textbook for students of higher medical educational establishments / S. D. Khimich [et al.] ; ed.: S. D. Khimich, M. D. Zheliba. - Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2019. - 536 p.: il.
22. General surgery = Загальна хірургія : textbook for students of higher educational

institutions / V. P. Andriushchenko [et al.] ; ed. Ya. S. Bereznytsky [et al.]. Vinnytsya : Nova Knyha, 2019. - 328 p. : il.

23. General surgery = Загальна хірургія : textbook for students of the higher medical education of the Ministry of Health of Ukraine / V. P. Andriushchenko [et al.] ; ed. Ya. S. Bereznytsky [et al.]. - 2nd ed. - Vinnytsya : Nova Knyha, 2020. - 328 p. : il.

24. General surgery : [textbook]: [пер. з укр.] / V. P. Andriushchenko et al.; ed. by Bereznytsky Ya. S. [et al.] . - 2nd ed. - Vinnytsya: Nova Knyha, 2020. - 327 p.: fig., tab.

25. General surgery = Загальна хірургія : / V. P. Andriushchenko [et al.] ; ed. by Ya. S. Bereznytskyi, M. P. Zakharash, V. G. Mishalov, V. O. Shidlovskyi. - Vinnytsya : Nova knyha, 2019. - 327 p

26. Sidawy, Anton N. and Perler, Bruce A., "Rutherford's Vascular Surgery and Endovascular Therapy" (2018). Faculty Bookshelf. -133 p.

27. Surgery : [textbook for students of higher med. educational institutions] / [Kateryna M. Amosova et al.] ; ed. by Bereznyts'kyu Ya. S., Zakharash M. P., Mishalov V. G. - Vinnytsya : Nova Knyha, 2016. - 711 p. : fig. - (Національний підручник).

28. Surgery : [textbook for students of higher med. educational institutions] / [Kateryna M. Amosova et al.] ; ed. by Bereznyts'kyu Ya. S., Zakharash M. P., Mishalov V. G. - Vinnytsya : Nova Knyha, 2016. - 711 p. : fig. - (Національний підручник).

29. Surgery = Хірургія : textbook for students of higher medical educational institutions of Ministry of Health of Ukraine / K. M. Amosova [et al.] ; ed.: Ya. S. Bereznyts'kyu, M. P. Zakharash, V. G. Mishalov. - 3rd ed. - Vinnytsya : Nova Knyha, 2021. - 712 p.

30. Surgery = Хірургія : textbook for students of higher medical educational institutions of Ministry of Health of Ukraine / K. M. Amosova [et al.] ; ed.: Ya. S. Bereznyts'kyu, M. P. Zakharash, V. G. Mishalov. - 3rd ed. - Vinnytsya : Nova Knyha, 2021. - 712 p. : il.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Навчальний посібник з хірургії в модулях: навч. посібн. / За ред. Л.М. Ковальчука. — К.: Медицина, 2011.

2. Роздольський І.В. Невідкладні стани в хірургії: підручник, 2-ге вид., стер. — К.: Медицина, 2009. — 144 с.

3. Сабадишин Р.О., Гашинський І.В., Маркович О.В. Коледжна хірургія. — Рівне, 2013. — 783 с.

4. Хірургія / Хіміч С.Д., Герич І.Д., Сипливий В.О. та ін.; за ред. С.Д. Хіміча. — К.: Здоров'я, 2014.

5. Барыкина Н.В. Сестринское дело в хирургии: учебное пособие. - Ростов-на-Дону.: 2012. - 447с.

6. Хірургія: підручник / О.Ю. Усенко, Г.Б. Білоус, Г.Й. Путинцева. — К.: Медицина, 2010. — 400 с.

7. Шегедин М.Б., Шустакевич С.Ф. Медсестринство в хірургії: навч. посібн.

— К.: Медицина, 2008. — 120 с.

8. Жученко С.П., Желіба М.Д., Хіміч С.Д. Загальна хірургія. — К.: Здоров'я, 2011.- 488 с.

9. Інфекційний контроль у медичних закладах: навч. посіб. / За заг. кер. Губенко І.Я. — Черкаси, 2013. — 44 с.

10. Касевич Н.М. Практикум із сестринської справи: навч. посібн. — К.: Здоров'я, 2015. — 464 с.

11. Ковальчук Л.Я. та ін. Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія невідкладних станів: навч. посібн. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2013. — 324 с.

12. Надахівська Н.І. Посібник з хірургії. — К.: Здоров'я, 2011.— 136 с.

13. Олійник П.В., Гасюк Г.Д. Медичні інструменти. — Львів: Світ, 2016. — 152 с.

14. Трубніков В.Ф. Військово-польова хірургія. — Харків: Вид-во ХДМУ, 2015.— 376 с.

15. Чепкий Л.П., Ткаченко Р.О. Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія: підручник. — К.: Вища шк., 2014. — 334 с.

16. Черенько М.П. Загальна хірургія з доглядом за хворими. — К.: Здоров'я, 2011.— 616 с.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ:

1. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я» Наказ МОЗ України від 29 березня 2002 року № 117.

2. Постанова Кабінету міністрів України №762 від 07 липня 2021 «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»

3. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти 2015 – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p>.

4. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf

5. Мультимедійне забезпечення лекцій та семінарських занять.

6. Наказ МОН України від 05.12.18р. № 1344. «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 223 «Медсестринство» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти». [Електронний ресурс. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/223-medsestrinstvo-bakalavr.pdf>.]

7. Наказ МОЗ України від 01.06.2013 р. «Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних медичних процедур та маніпуляцій». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0460282-13>.

8. Реєстр медико-технологічних документів. [Електронний ресурс] – режим

доступу <https://dec.gov.ua/mtd/home/>

9. Галузеві стандарти та клінічні настанови. [Електронний ресурс] – режим доступу https://dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/

Розробники:

Головний лікар, кандидат
медичних наук, доцент

Сергій СІРОМАХА

Завідувач відділу хірургічного
лікування ішемічної хвороби серця,
доктор медичних наук,
старший науковий співробітник

Сергій РУДЕНКО

Завідувач відділу хірургічного
лікування вроджених вад серця
у новонароджених та дітей молодшого віку,
доктор медичних наук

Ярослав ТРУБА

Завідувачка відділення анестезіології,
канд. мед. наук,
старший науковий співробітник

Ганна КОЛТУНОВА